

॥ श्रीगुरुभ्यो नमः ॥

कृष्ण यजुर्वेदीय तैत्तिरीय संहिता — पद पाठः

द्वितीयकाण्डे चतुर्थः प्रश्नः

इष्टिविधानं

ॐ नमः परमात्मने । श्री गुरुभ्यो नमः । हरिः ॐ

देवाः । मनुष्याः । पितरः । ते । अन्यतः । आसन्न । असुराः । रक्षांसि । पिशाचाः । ते ।
अन्यतः । तेषाम् । देवानाम् । उत । यत् । अल्पम् । लोहितम् । अकुर्वन्न । तत् । रक्षांसि ।
रात्रीभिरिति रात्रि—भिः । असुभन्न । तान् । सुब्धान् । मृतान् । अभि । वीति । औच्छत् । ते ।
देवाः । अविदुः । यः । वै । नः । अयम् । म्रियते । रक्षांसि । वै । इमम् । घ्नन्ति । इति ।
ते । रक्षांसि । उपेति । अमन्त्रयन्त । तानि । अब्रुवन्न । वरम् । वृणामहे । यत् । १ (५०)
॥ [१] ॥ असुरान् । जयाम । तत् । नः । सह । असत् । इति । ततः । वै । देवाः । असुरान् ।
अजयन्न । ते । असुरान् । जित्वा । रक्षांसि । अपेति । अनुदन्त । तानि । रक्षांसि ।
अनृतम् । अकर्त । इति । समन्तमिति सं—अन्तम् । देवान् । परीति । अविशन्न । ते । देवाः ।
अग्नौ । अनाथन्त । ते । अग्नये । प्रवत इति प्र—वते । पुरोडाशम् । अष्टाकपालमित्यष्टा—
कपालम् । निरिति । अवपन्न । अग्नये । विबाधवत इति विबाध—वते । अग्नये । प्रतीकवत इति
प्रतीक—वते । यत् । अग्नये । प्रवत इति प्र—वते । निरवपन्निति निः—अवपन्न । यानि । एव ।
पुरस्तात् । रक्षांसि । २ (५०) ॥ [२] ॥ आसन्न । तानि । तेन । प्रेति । अनुदन्त । यत् ।
अग्नये । विबाधवत इति विबाध—वते । यानि । एव । अभितः । रक्षांसि । आसन्न । तानि ।
तेन । वीति । अबाधन्त । यत् । अग्नये । प्रतीकवत इति प्रतीक—वते । यानि । एव । पश्चात् ।
रक्षांसि । आसन्न । तानि । तेन । अपेति । अनुदन्त । ततः । देवाः । अभवन्न । परेति ।

असुराः। यः। भ्रातृव्यवानिति भ्रातृव्य—वान्। स्यात्। सः। स्पर्द्धमानः। एतया। इष्ट्या।
यजेत। अग्नये। प्रवत इति प्र—वते। पुरोडाशम्। अष्टाकपालमित्यष्टा—कपालम्। निरिति।
वपेत्। अग्नये। विबाधवत इति विबाध—वते। ३ (५०) ॥ [३] ॥ अग्नये। प्रतीकवत इति
प्रतीक—वते। यत्। अग्नये। प्रवत इति प्र—वते। निर्वपतीति निः—वपति। यः। एव। अस्मात्।
श्रेयान्। भ्रातृव्यः। तम्। तेन। प्रेति। नुदते। यत्। अग्नये। विबाधवत इति विबाध—वते। यः।
एव। एनेन। सदृङ्ङिति स—दृङ्। तम्। तेन। वीति। बाधते। यत्। अग्नये। प्रतीकवत इति
प्रतीक—वते। यः। एव। अस्मात्। पापीयान्। तम्। तेन। अपेति। नुदते। प्रेति। श्रेयांसम्।
भ्रातृव्यम्। नुदते। अतीति। सदृशम्। क्रामति। न। एनम्। पापीयान्। आप्नोति। यः। एवम्।
विद्वान्। एतया। इष्ट्या। यजते ॥ [४] ॥

(वृणामहै यत् पुरस्ताद् रक्त्वांसि वपेदग्नये विबाधवत एवं चत्वारि च)

॥ १ ॥

★

देवासुरा इति देव—असुराः। सय्यन्ता इति सं—यन्ताः। आसन्न। ते। देवाः। अब्रुवन्न। यः।
नः। वीर्यावत्तम् इति वीर्यावत्—तम्। तम्। अन्विति। समारभामहा इति सं—आरभामहै।
इति। ते। इन्द्रम्। अब्रुवन्न। त्वम्। वै। नः। वीर्यावत्तम् इति वीर्यावत्—तम्। असि। त्वाम्।
अन्विति। समारभामहा इति सं—आरभामहै। इति। सः। अब्रवीत्। तिस्रः। मे। इमाः।
तनुवः। वीर्यावतीरिति वीर्य—वतीः। ताः। प्रीणीत। अथ। असुरान्। अभीति। भविष्यथ।
इति। ताः। वै। ब्रूहि। इति। अब्रुवन्न। इयम्। अहोमुगित्यहः—मुक्। इयम्। विमृधेति
वि—मृधा। इयम्। इन्द्रियावतीतीन्द्रिय—वती। ५ (५०) ॥ [५] ॥ इति। अब्रवीत्। ते।
इन्द्राय। अहोमुच इत्यहः—मुचे। पुरोडाशम्। एकादशकपालमित्येकादश—कपालम्।
निरिति। अवपन्न। इन्द्राय। वैमृधाय। इन्द्राय। इन्द्रियावत इतीन्द्रिय—वते। यत्। इन्द्राय।
अहोमुच इत्यहः—मुचे। निर्वपन्निति निः—अवपन्न। अहंसः। एव। तेन। अमुच्यन्त।
यत्। इन्द्राय। वैमृधाय। मृधः। एव। तेन। अपेति। अघ्नत। यत्। इन्द्राय। इन्द्रियावत
इतीन्द्रिय—वते। इन्द्रियम्। एव। तेन। आत्मन्। अदधत्। त्रयस्त्रिंशत्कपालमिति त्रय-
स्त्रिंशत्—कपालम्। पुरोडाशम्। निरिति। अवपन्न। त्रयस्त्रिंशदिति त्रयः—त्रिंशत्। वै।

दे॒वताः॑ । ताः । इन्द्रः॑ । आ॒त्मन्न॑ । अ॒न्विति॑ । स॒मरं॑भ॒यते॑ति सं—आरं॑भ॒यत॑ । भू॒त्यै॑ ॥ ६ (५०)
 ॥ [६] ॥ ता॒म् । वा॒व । दे॒वाः । वि॒जिति॑मि॒ति वि—जि॒तिम् । उ॒त्त॒मा॒मित्यु॑त्—त॒माम् । अ॒सुरैः॑ ।
 वी॒ति । अ॒ज॒य॒न्त॒ । यः । भ्रातृ॑व्यवा॒निति॑ भ्रातृ॑व्य—वा॒न् । स्यात् । सः । स्प॒र्द्ध॑मानः । ए॒तया॑ ।
 इ॒ष्ट्या॑ । य॒जेत॒ । इन्द्रा॑य । अ॒हो॒मुच॑ इत्य॒हः—मु॒चे॑ । पु॒रोडा॑शम् । ए॒काद॑शकपा॒लमि॒त्येका॑—
 द॒श—क॒पा॒लम् । नि॒रिति॑ । व॒पेत् । इन्द्रा॑य । वै॒मृ॒धाय॑ । इन्द्रा॑य । इन्द्रि॒याव॑त इतीन्द्रि॒य—व॒ते ।
 अ॒ह॒सा । वै । ए॒षः । गृ॒हीतः॑ । यस्मा॑त् । श्रे॒या॒न् । भ्रातृ॑व्यः । यत् । इन्द्रा॑य । अ॒हो॒मुच॑
 इत्य॒हः—मु॒चे॑ । निर्व॑पतीति निः—व॒पति॑ । अ॒ह॒सः । ए॒व । ते॒न । मु॒च्यते॑ । मृ॒धा । वै । ए॒षः ।
 अ॒भिष॑ण्ण इत्य॒भि—स॒न्नः । यस्मा॑त् । स॒मा॒नेषु॑ । अ॒न्यः । श्रे॒या॒न् । उ॒त । ७ (५०) ॥ [७] ॥
 अ॒भ्रातृ॑व्यः । यत् । इन्द्रा॑य । वै॒मृ॒धाय॑ । मृ॒धः । ए॒व । ते॒न । अ॒पेति॑ । ह॒ते । यत् । इन्द्रा॑य । इन्द्रि॒-
 याव॑त इतीन्द्रि॒य—व॒ते । इन्द्रि॒यम् । ए॒व । ते॒न । आ॒त्मन्न॑ । ध॒त्ते । त्रय॑स्त्रिंशत्कपा॒लमि॒ति त्रय॑-
 स्त्रिंशत्—क॒पा॒लम् । पु॒रोडा॑शम् । नि॒रिति॑ । व॒पति॑ । त्रय॑स्त्रिंश॒दिति॑ त्रयः—त्रिंशत् । वै ।
 दे॒वताः॑ । ताः । ए॒व । यज॑मानः । आ॒त्मन्न॑ । अ॒न्विति॑ । स॒मरं॑भ॒यत॑ इति सं—आरं॑भ॒यते॑ । भू॒त्यै॑ ।
 सा । वै । ए॒षा । वि॒जिति॑रिति वि—जि॒तिः । ना॒म । इष्टिः॑ । यः । ए॒वम् । वि॒द्वान् । ए॒तया॑ । इ॒ष्ट्या॑ ।
 य॒जते॑ । उ॒त्त॒मा॒मित्यु॑त्—त॒माम् । ए॒व । वि॒जिति॑मि॒ति वि—जि॒तिम् । भ्रातृ॑व्येण । वी॒ति । ज॒य॒ते
 ॥ [८] ॥

(इन्द्रियावती भूत्या उतै कान्नपञ्चाशच्च)

॥ २ ॥

★

दे॒वा॒सुरा॑ इति दे॒व—अ॒सुराः॑ । स॒य्य॑त्ता इति सं—य॒त्ताः । आ॒सन्न॑ । तेषा॑म् । गा॒य॒त्री । ओजः॑ ।
 ब॒लम् । इन्द्रि॒यम् । वी॒र्य॑म् । प्र॒जामि॑ति प्र—जा॒म् । प॒शून् । स॒ङ्गृ॒ह्येति॑ सं—गृ॒ह्य । आ॒दा॒येत्या॑—
 दा॒य । अ॒प॒क्र॒म्येत्य॑प—क्र॒म्य । अ॒ति॒ष्ठत् । ते । अ॒म॒न्य॒न्त॒ । य॒तरा॑न् । वै । इ॒यम् । उ॒पा॒व॒थ्स्य॑ती-
 त्यु॒प—आ॒व॒थ्स्य॑ति । ते । इ॒दम् । भ॒वि॒ष्य॒न्ति॑ । इति॑ । ता॒म् । वी॒ति । अ॒ह॒य॒न्त॒ । वि॒श्व॒क॒र्म॒न्निति॑
 वि॒श्व—क॒र्म॒न्न॑ । इति॑ । दे॒वाः । दा॒भि । इति॑ । अ॒सुराः॑ । सा । न । अ॒न्य॒तरा॑न् । च॒न । उ॒पा॒व॒-
 र्त्त॑तेत्यु॒प—आ॒व॒र्त॑त । ते । दे॒वाः । ए॒तत् । य॒जुः । अ॒प॒श्य॒न्न॑ । ओजः॑ । अ॒सि॑ । स॒हः । अ॒सि॑ ।
 ब॒लम् । अ॒सि॑ । ९ (५०) ॥ [९] ॥ भ्राजः॑ । अ॒सि॑ । दे॒वाना॑म् । धा॒म । ना॒म । अ॒सि॑ । वि॒श्व॒म् ।

अ॒सि॒ । वि॒श्वायु॒रिति॑ वि॒श्व—आ॒युः । स॒र्वम् । अ॒सि॒ । स॒र्वायु॒रिति॑ स॒र्व—आ॒युः । अ॒भिभू॒रित्य॑भि—
भूः । इति॑ । वा॒व । दे॒वाः । अ॒सुरा॑णाम् । ओजः॑ । ब॒लम् । इ॒न्द्रि॒यम् । वी॒र्यम् । प्र॒जामि॑ति प्र—
जा॒म् । प॒शून् । अ॒वृ॒ज्जत॑ । यत् । गा॒यत्री । अ॒प॒क्र॒म्येत्य॑प—क्र॒म्य । अति॑ष्ठत् । तस्मा॑त् । ए॒ताम् ।
गा॒यत्री । इति॑ । इष्टि॑म् । आ॒हुः । स॒व्व॒थ्स॒र इति॑ सं—व॒थ्स॒रः । वै । गा॒यत्री । स॒व्व॒थ्स॒र इति॑
सं—व॒थ्स॒रः । वै । तत् । अ॒प॒क्र॒म्येत्य॑प—क्र॒म्य । अति॑ष्ठत् । यत् । ए॒तया॑ । दे॒वाः । अ॒सुरा॑णाम् ।
ओजः॑ । ब॒लम् । इ॒न्द्रि॒यम् । वी॒र्यम् । १० (५०) ॥ [१०] ॥ प्र॒जामि॑ति प्र—जा॒म् । प॒शून् । अ॒वृ॒-
ज्जत॑ । तस्मा॑त् । ए॒ताम् । स॒व्व॒र्ग इति॑ सं—व॒र्गः । इति॑ । इष्टि॑म् । आ॒हुः । यः । भ्रातृ॑व्यवा॒निति॑
भ्रातृ॑व्य—वा॒न् । स्यात् । सः । स्प॒र्द्ध॑मानः । ए॒तया॑ । इष्ट्या॑ । य॒जेत॑ । अ॒ग्नये॑ । स॒व्व॒र्गायेति॑ सं—
व॒र्गाय॑ । पु॒रोडा॑शम् । अ॒ष्टाक॑पा॒लमि॒त्य॒ष्टा—क॒पा॒लम् । नि॒रिति॑ । व॒पेत् । तम् । श्रु॒तम् । आ॒सन्न॒-
मि॒त्या—स॒न्नम् । ए॒तेन॑ । यजु॑षा । अ॒भीति॑ । मृ॒शेत् । ओजः॑ । ए॒व । ब॒लम् । इ॒न्द्रि॒यम् । वी॒र्यम् ।
प्र॒जामि॑ति प्र—जा॒म् । प॒शून् । भ्रातृ॑व्यस्य । वृ॒द्धे । भ॒वति॑ । आ॒त्मना॑ । पे॒रिति॑ । अ॒स्य । भ्रातृ॑व्यः ।
भ॒वति॑ ॥ [११] ॥

(बलमस्ये तया देवा असुराणामोजो बलमिन्द्रियवीर्यं पञ्चचत्वारिंशच्च)

॥ ३ ॥

★

प्र॒जाप॑तिरिति॑ प्र॒जा—प॒तिः । प्र॒जा इति॑ प्र—जाः । अ॒सृज॑त् । ताः । अ॒स्मात् । सृ॒ष्टाः ।
परा॑चीः । आ॒यन्न॑ । ताः । यत्र॑ । अ॒वस॑न्न । ततः॑ । गर्मु॑त् । उ॒दिति॑ । अति॑ष्ठत् । ताः । बृ॒ह-
स्प॑तिः । च । अ॒न्ववै॑तामि॒त्यनु॑—अ॒वैता॑म् । सः । अ॒ब्रवी॑त् । बृ॒हस्प॑तिः । अ॒नया॑ । त्वा । प्रेति॑ ।
ति॒ष्ठानि॑ । अथ॑ । त्वा । प्र॒जा इति॑ प्र—जाः । उ॒पाव॑थ्स्यन्तीत्युप—आ॒वथ्स्य॑न्ति । इति॑ । तम् ।
प्रेति॑ । अति॑ष्ठत् । ततः॑ । वै । प्र॒जाप॑तिमिति॑ प्र॒जा—प॒तिम् । प्र॒जा इति॑ प्र—जाः । उ॒पाव॑र्तन्ते-
त्युप—आ॒वर्त॑न्त । यः । प्र॒जाका॑म् इति॑ प्र॒जा—का॒म् । स्यात् । तस्मै॑ । ए॒तम् । प्रा॒जाप॑त्यमिति॑
प्रा॒जा—प॑त्यम् । गा॒र्मुत॑म् । च॒रुम् । नि॒रिति॑ । व॒पेत् । प्र॒जाप॑तिमिति॑ प्र॒जा—प॒तिम् । १२ (५०)
॥ [१२] ॥ ए॒व । स्वेन॑ । भा॒गधे॑येनेति॑ भा॒ग—धे॑येन॑ । उपेति॑ । धा॒वति॑ । सः । ए॒व । अ॒स्मै । प्र॒जा-
मिति॑ प्र—जा॒म् । प्रेति॑ । ज॒नय॑ति । प्र॒जाप॑तिरिति॑ प्र॒जा—प॒तिः । प॒शून् । अ॒सृज॑त् । ते । अ॒स्मात् ।
सृ॒ष्टाः । परा॑ञ्चः । आ॒यन्न॑ । ते । यत्र॑ । अ॒वस॑न्न । ततः॑ । गर्मु॑त् । उ॒दिति॑ । अति॑ष्ठत् । तान् । पू॒षा ।

च । अ॒न्ववै॑ता॒मित्य॑नु—अवै॑ताम् । सः । अ॒ब्रवी॑त् । पू॒षा । अ॒नया॑ । मा । प्रेति॑ । ति॒ष्ठ । अथ॑ ।
 त्वा । प॒शवः॑ । उ॒पाव॑थ॒स्यन्ती॑त्युप—आव॑थ॒स्यन्ति॑ । इति॑ । माम् । प्रेति॑ । ति॒ष्ठ । इति॑ । सोमः॑ ।
 अ॒ब्रवी॑त् । म॒म । वै । १३ (५०) ॥ [१३] ॥ अ॒कृष्ट॑प॒च्यमित्य॑कृष्ट—प॒च्यम् । इति॑ । उ॒भौ । वा॒म् ।
 प्रेति॑ । ति॒ष्ठानि॑ । इति॑ । अ॒ब्रवी॑त् । तौ । प्रेति॑ । अ॒तिष्ठ॑त् । ततः॑ । वै । प्र॒जाप॑ति॒मिति॑ प्र॒जा—
 प॒तिम् । प॒शवः॑ । उ॒पाव॑र्तन्तेत्युप—आव॑र्तन्त । यः । प॒शुका॑म॒ इति॑ प॒शु—का॒मः । स्यात् । तस्मै॑ ।
 ए॒तम् । सो॒मापौ॑ष्णमिति॑ सो॒मा—पौ॑ष्णम् । गा॒र्मु॒तम् । च॒रुम् । नि॒रिति॑ । व॒पेत् । सो॒मापू॑षणा॒विति॑
 सो॒मा—पू॑षणौ । ए॒व । स्वे॒न । भा॒गधे॑येनेति॑ भा॒ग—धे॑येन । उ॒पेति॑ । धा॒वति॑ । तौ । ए॒व । अ॒स्मै ।
 प॒शून् । प्रेति॑ । ज॒नय॑तः । सोमः॑ । वै । रे॒तो॒धा इति॑ रे॒तः—धाः । पू॒षा । प॒शूना॑म् । प्र॒ज॒नयि॑तेति॑
 प्र—ज॒नयि॑ता । सोमः॑ । ए॒व । अ॒स्मै । रे॒तः । द॒धाति॑ । पू॒षा । प॒शून् । प्रेति॑ । ज॒नय॑ति ॥ [१४] ॥

(वपेत् प्रजापतिं वै दधाति पूषा त्रीणि च)

॥ ४ ॥

★

अ॒ग्ने । गो॒भिः । नः । ए॒ति । ग॒हि । इ॒न्दो इति॑ । पु॒ष्ट्या । जु॒षस्व॑ । नः ॥ इ॒न्द्रः । ध॒र्ता । गृ॒हेषु॑ ।
 नः ॥ स॒वि॒ता । यः । स॒ह॒स्त्रियः॑ । सः । नः । गृ॒हेषु॑ । रा॒रण॑त् ॥ ए॒ति । पू॒षा । ए॒तु । ए॒ति । व॒सु ॥
 धा॒ता । द॒दा॒तु । नः । रा॒यिम् । ई॒शानः॑ । ज॒गतः॑ । प॒तिः ॥ सः । नः । पू॒र्णेन॑ । वा॒व॒न॒त् ॥ त्व॒ष्टा ।
 यः । वृ॒षभः॑ । वृ॒षा । सः । नः । गृ॒हेषु॑ । रा॒रण॑त् ॥ स॒ह॒स्त्रेण॑ । अ॒युते॑न । च । ये॒न । दे॒वाः । अ॒मृत॑म् ।
 १५ (५०) ॥ [१५] ॥ दी॒र्घम् । श्र॒वः । दि॒वि । ऐ॒र॒यन्त॑ ॥ रा॒यः । पो॒ष । त्वम् । अ॒स्मभ्य॑मि॒त्यस्म॑—भ्यम् । ग॒वा॑म् । कु॒ल्मि॑म् । जी॒वसे॑ । ए॒ति । यु॒वस्व॑ ॥ अ॒ग्निः । गृ॒हप॑ति॒रिति॑ गृ॒ह—प॒तिः ।
 सोमः॑ । वि॒श्व॒व॒नि॒रिति॑ वि॒श्व—व॒निः । स॒वि॒ता । सु॒मे॒धा इति॑ सु—मे॒धाः । स्वाहा॑ ॥ अ॒ग्ने । गृ॒हप॑त॒
 इति॑ गृ॒ह—प॒ते । यः । ते । घृ॒त्यः । भा॒गः । ते॒न । स॒हः । ओ॒जः । आ॒क॒र्म॒माणा॑येत्या—क॒र्म॒मा॒
 णाय॑ । धे॒हि । श्रै॒ष्ठ्या॑त् । प॒थः । मा । यो॒षम् । मू॒र्द्धा । भू॒या॒सम् । स्वाहा॑ ॥ [१६] ॥

(अमृतं मष्टात्रिंशच्च)

॥ ५ ॥

★

चि॒त्रया॑ । य॒जे॒त । प॒शुका॑म॒ इति॑ प॒शु—का॒मः । इ॒यम् । वै । चि॒त्रा । य॒त् । वै । अ॒स्याम् ।
 वि॒श्वम् । भू॒तम् । अधी॑ति । प्र॒जाय॑त॒ इति॑ प्र—जाय॑ते । ते॒न । इ॒यम् । चि॒त्रा । यः । ए॒वम् । वि॒द्वान् ।

चित्रया॑ । पशु॑काम॒ इति॑ पशु—कामः॒ । यज॑ते । प्रेति॑ । प्रजयेति॑ प्र—जया॑ । पशु॑भिरिति॑ पशु—
भिः । मिथु॑नैः । जा॒यते॒ । प्रेति॑ । ए॒व । आ॒ग्नेये॑न । वा॒पय॑ति । रे॒तः । सौ॒म्ये॑न । द॒धाति॑ । रे॒तः । ए॒व ।
हि॒तम् । त्वष्टा॑ । रू॒पाणि॑ । वी॒ति । क॒रोति॑ । सा॒रस्व॑तौ । भ॒वतः॑ । ए॒तत् । वै । दै॒व्यम् । मिथु॑नम् ।
दै॒व्यम् । ए॒व । अ॒स्मै । १७ (५०) ॥ [१७] ॥ मिथु॑नम् । म॒द्ध्यतः॑ । द॒धाति॑ । पु॒ष्ट्यै॑ । प्र॒जन॑ना—
येति॑ प्र—जन॑नाय । सि॒नीवा॒ल्यै । च॒रुः । भ॒वति॑ । वाक् । वै । सि॒नीवा॒ली । पु॒ष्टिः । खलु॑ । वै ।
वाक् । पु॒ष्टिम् । ए॒व । वाच॑म् । उ॒पेति॑ । ए॒ति । ऐ॒न्द्रः । उ॒त्त॒म इत्यु॑त्—त॒मः । भ॒वति॑ । तेन॑ । ए॒व ।
तत् । मिथु॑नम् । स॒प्त । ए॒तानि॑ । ह॒वी॒र्षिः । भ॒वन्ति॑ । स॒प्त । ग्रा॒म्याः । प॒शवः॑ । स॒प्त । आ॒र॒ण्याः ।
स॒प्त । छन्दा॑श्च॒सि । उ॒भय॑स्य । अ॒वरु॑द्ध्या इत्य॒व—रु॑द्ध्यै । अथ॑ । ए॒ताः । आहु॑ती॒रित्या—हु॑तीः ।
जुहो॑ति । ए॒ते । वै । दे॒वाः । पु॒ष्टिप॑तय इति॑ पु॒ष्टि—प॑तयः । ते । ए॒व । अ॒स्मिन्न॑ । पु॒ष्टिम् । द॒धाति॑ ।
पु॒ष्यति॑ । प्र॒जयेति॑ प्र—जया॑ । पशु॑भिरिति॑ पशु—भिः । अथो॑ इति॑ । यत् । ए॒ताः । आहु॑ती॒रित्या—
हु॑तीः । जुहो॑ति । प्र॒ति॒ष्ठित्या॒ इति॑ प्र॒ति—स्थि॑त्यै ॥ [१८] ॥

(अ॒स्मै त ए॒व द्वा॒दश॑ च)

॥ ६ ॥

★

मा॒रुत॑म् । अ॒सि । म॒रुता॑म् । ओजः॑ । अ॒पाम् । धा॒रा॑म् । भि॒न्धि । र॒मय॑त । म॒रुतः॑ । श्ये॑नम् ।
आ॒यिन॑म् । मनो॑जवस॒मिति॑ मनः—ज॒वस॑म् । वृ॒षण॑म् । सु॒वृक्ति॑मिति॑ सु—वृ॒क्तिम् ॥ येन॑ ।
श॒र्द्धः । उ॒ग्रम् । अ॒वसृ॑ष्टमित्य॒व—सृ॑ष्टम् । ए॒ति । तत् । अ॒श्विना॒ । प॒रीति॑ । ध॒त्तम् । स्व॒स्ति ॥ पु॒रो—
वा॒त इति॑ पु॒रः—वा॒तः । व॒र्ष॒न्न । जि॒न्वः । आ॒वृदि॑त्या—वृ॒त् । स्वाहा॑ । वा॒ताव॑दि॒ति वा॒त—वृ॒त् ।
व॒र्ष॒न्न । उ॒ग्रः । आ॒वृदि॑त्या—वृ॒त् । स्वाहा॑ । स्त॒नय॑न्न । व॒र्ष॒न्न । भी॒मः । आ॒वृदि॑त्या—वृ॒त् ।
स्वाहा॑ । अ॒न॒श॒नि । अ॒वस्फूर्ज॑न्नित्य॒व—स्फूर्ज॑न्न । दि॒द्युत् । व॒र्ष॒न्न । त्वे॒षः । आ॒वृदि॑त्या—वृ॒त् ।
स्वाहा॑ । अ॒ति॒रा॒त्रमि॑त्य॒ति—रा॒त्रम् । व॒र्ष॒न्न । पू॒र्तिः । आ॒वृदि॑त्या—वृ॒त् । १९ (५०) ॥ [१९] ॥
स्वाहा॑ । ब॒हु । ह॒ । अ॒यम् । अ॒वृषा॑त् । इति॑ । श्रु॒तः । आ॒वृदि॑त्या—वृ॒त् । स्वाहा॑ । आ॒त॒प—
ती॒त्या—त॑पति । व॒र्ष॒न्न । वि॒राडि॑ति॒ वि—राट् । आ॒वृदि॑त्या—वृ॒त् । स्वाहा॑ । अ॒वस्फूर्ज॑न्नित्य॒व—
स्फूर्ज॑न्न । दि॒द्युद् । व॒र्ष॒न्न । भू॒तः । आ॒वृदि॑त्या—वृ॒त् । स्वाहा॑ । मा॒न्दाः । वा॒शाः । शु॒न्य्यः ।
अ॒जि॒राः ॥ ज्योति॑ष्म॒तीः । त॒मस्व॑रीः । उ॒न्द॒तीः । सु॒फे॒ना इति॑ सु—फे॒नाः ॥ मि॒त्र॒भृ॒त इति॑

मित्र—भृतः । ख्षत्रभृत इति ख्षत्र—भृतः । सुराष्ट्रा इति सु—राष्ट्राः । इह । मा । अवत ॥ वृष्णः ।
अश्वस्य । सन्दानमिति सं—दानम् । असि । वृष्ट्यै । त्वा । उपेति । नह्यामि ॥ [२०] ॥

(पूर्तिरावृद् द्विचत्वारिंशच्च)

॥ ७ ॥

★

देवाः । वसव्याः । अग्ने । सोम । सूर्य ॥ देवाः । शर्मण्याः । मित्रावरुणेति मित्रा—वरुणा ।
अर्यमन्न ॥ देवाः । सपीतय इति स—पीतयः । अपाम् । नपात् । आशुहेमन्नित्याशु—हेमन्न ॥
उद्गः । दत्त । उदधिमित्युद—धिम । भिन्त । दिवः । पर्जन्यात् । अन्तरिख्यात् । पृथिव्याः ।
ततः । नः । वृष्ट्या । अवत ॥ दिवा । चित् । तमः । कृण्वन्ति । पर्जन्येन । उदवाहेनेत्युद—
वाहेन ॥ पृथिवीम् । यत् । व्युन्दन्तीति वि—उन्दन्ति ॥ एति । यम् । नरः । सुदानव इति सु—
दानवः । ददाशुषे । दिवः । कोशम् । अचुच्यवुः ॥ वीति । पर्जन्याः । सृजन्ति । रोदसी इति ।
अन्विति । धन्वना । यन्ति । २१ (५०) ॥ [२१] ॥ वृष्टयः ॥ उदिति । ईरयथ । मरुतः । समु—
द्रतः । यूयम् । वृष्टिम् । वरुषयथ । पुरीषिणः ॥ न । वः । दस्त्राः । उपेति । दस्यन्ति । धेनवः ।
शुभम् । याताम् । अन्विति । रथाः । अवृथ्सत ॥ सृज । वृष्टिम् । दिवः । एति । अद्भिरित्यत्—
भिः । समुद्रम् । पूण ॥ अब्जा इत्यप्—जाः । असि । प्रथमजा इति प्रथम—जाः । बलम् । असि ।
समुद्रियम् ॥ उदिति । नभय । पृथिवीम् । भिन्धि । इदम् । दिव्यम् । नभः ॥ उद्गः । दिव्यस्य ।
नः । देहि । ईशानः । वीति । सृज । दृतिम् ॥ ये । देवाः । दिविभागा इति दिवि—भागाः । ये ।
अन्तरिख्षभागा इत्यन्तरिख्ष—भागाः । ये । पृथिविभागा इति पृथिवि—भागाः ॥ ते । इमम् ।
यज्ञम् । अवन्तु । ते । इदम् । ख्षेत्रम् । एति । विशन्तु । ते । इदम् । ख्षेत्रम् । अनु । वीति ।
विशन्तु ॥ [२२] ॥

(यन्ति देवा विंशतिश्च)

॥ ८ ॥

★

मारुतम् । असि । मरुताम् । ओजः । इति । कृष्णम् । वासः । कृष्णातूषमिति कृष्ण—तूषम् ।
परीति । धत्ते । एतत् । वै । वृष्ट्यै । रूपम् । सरूप इति स—रूपः । एव । भूत्वा । पर्जन्यम् ।

वरुषयति। रमयत। मरुतः। श्येनम्। आयिनम्। इति। पश्चाद्वातमिति पश्चात्—वातम्।
 प्रतीति। मीवति। पुरोवातमिति पुरः—वातम्। एव। जनयति। वरुषस्य। अवरुद्ध्या इत्यव—
 रुद्ध्यै। वातनामानीति वात—नामानि। जुहोति। वायुः। वै। वृष्ट्याः। ईशे। वायुम्। एव।
 स्वेन। भागधेयेनेति भाग—धेयेन। उपेति। धावति। सः। एव। अस्मै। पर्जन्यम्। वरुषयति।
 अष्टौ। २३ (५०) ॥ [२३] ॥ जुहोति। चतस्रः। वै। दिशः। चतस्रः। अवान्तरदिशा इत्य-
 वान्तर—दिशाः। दिग्भ्य इति दिक्—भ्यः। एव। वृष्टिम्। सम्। प्रेति। च्यावयति। कृष्णा-
 जिन् इति कृष्ण—अजिने। समिति। यौति। हविः। एव। अकः। अन्तर्वेदीत्यन्तः—वेदि।
 समिति। यौति। अवरुद्ध्या इत्यव—रुद्ध्यै। यतीनाम्। अद्यमानानाम्। शीर्षाणि। परेति।
 अपतन्न। ते। खर्जूराः। अभवन्न। तेषाम्। रसः। ऊर्ध्वः। अपतत्। तानि। करीराणि।
 अभवन्न। सौम्यानि। वै। करीराणि। सौम्या। खलु। वै। आहुतिरित्या—हुतिः। दिवः। वृष्टिम्।
 च्यावयति। यत्। करीराणि। भवन्ति। २४ (५०) ॥ [२४] ॥ सौम्यया। एव। आहुत्येत्या—
 हुत्या। दिवः। वृष्टिम्। अवेति। रुन्धे। मधुषा। समिति। यौति। अपाम्। वै। एषः। ओष-
 धीनाम्। रसः। यत्। मधु। अद्भ्य इत्यत—भ्यः। एव। ओषधीभ्य इत्योषधि—भ्यः। वरुषति।
 अथो इति। अद्भ्य इत्यत—भ्यः। एव। ओषधीभ्य इत्योषधि—भ्यः। वृष्टिम्। नीति। नयति।
 मान्दाः। वाशाः। इति। समिति। यौति। नामधेयैरिति नाम—धेयैः। एव। एनाः। अच्छ।
 एति। अथो इति। यथा। ब्रूयात्। असौ। एति। इहि। इति। एवम्। एव। एनाः। नामधेयैरिति
 नाम—धेयैः। एति। २५ (५०) ॥ [२५] ॥ च्यावयति। वृष्णः। अश्वस्य। सन्दानमिति सं—
 दानम्। असि। वृष्ट्यै। त्वा। उपेति। नह्यामि। इति। आह। वृषा। वै। अश्वः। वृषा। पर्जन्यः।
 कृष्णः। इव। खलु। वै। भूत्वा। वरुषति। रूपेण। एव। एनम्। समिति। अर्द्धयति। वरुषस्य।
 अवरुद्ध्या इत्यव—रुद्ध्यै ॥ [२६] ॥

(अष्टौ भवन्ति नामधेयैरे कान्नत्रिंशच्च)

॥ ९ ॥

*

देवाः। वसव्याः। देवाः। शर्मण्याः। देवाः। सपीतय इति स—पीतयः। इति। एति।
 बद्धाति। देवताभिः। एव। अन्वहमित्यनु—अहम्। वृष्टिम्। इच्छति। यदि। वर्षेत्। तावति।

ए॒व । हो॒त॒व्य॑म् । य॒दि । न । व॒र्षे॑त् । श्वः । भू॒ते । ह॒विः । नि॒रि॒ति । व॒पे॒त् । अ॒हो॒रा॒त्रे इ॒त्य॒हः—रा॒त्रे ।
 वै । मि॒त्रा॒वरु॑णा॒वि॒ति मि॒त्रा—वरु॑णौ । अ॒हो॒रा॒त्राभ्या॑मि॒त्य॒हः—रा॒त्राभ्या॑म् । ख॒लु । वै । प॒र्जन्यः॑ ।
 व॒रु॒ष॒ति । न॒क्त॑म् । वा । हि । दि॒वा । वा । व॒र्ष॒ति । मि॒त्रा॒वरु॑णा॒वि॒ति मि॒त्रा—वरु॑णौ । ए॒व ।
 स्वे॒न । भा॒ग॒धे॒ये॒ने॒ति भा॒ग—धे॒ये॒न । उ॒पे॒ति । धा॒व॒ति । तौ । ए॒व । अ॒स्मै । २७ (५०) ॥ [२७] ॥
 अ॒हो॒रा॒त्राभ्या॑मि॒त्य॒हः—रा॒त्राभ्या॑म् । प॒र्जन्य॑म् । व॒रु॒ष॒य॒तः । अ॒ग्नये॑ । धा॒म॒च्छ॒द् इति॑ धा॒म—
 छ॒दे । पु॒रो॒डा॒श॑म् । अ॒ष्टा॒क॒पा॒ल॒मि॒त्य॒ष्टा—क॒पा॒ल॒म् । नि॒रि॒ति । व॒पे॒त् । मा॒रु॒त॒म् । स॒प्त॒क॒पा॒ल॒मि॒ति
 स॒प्त—क॒पा॒ल॒म् । सौ॒र्य॑म् । ए॒क॒क॒पा॒ल॒मि॒त्ये॒क—क॒पा॒ल॒म् । अ॒ग्निः । वै । इ॒तः । वृ॒ष्टि॑म् । उ॒दि॒ति ।
 ई॒र॒य॒ति । म॒रु॒तः । सृ॒ष्टा॒म् । न॒य॒न्ति । य॒दा । ख॒लु । वै । अ॒सौ । आ॒दि॒त्यः । न्य॒ङ् । र॒श्मि॒भि॒रि॒ति
 र॒श्मि—भिः । प॒र्या॒व॒र्त॑त् इति॑ परि॒—आ॒व॒र्त॑ते । अथ॑ । व॒रु॒ष॒ति । धा॒म॒च्छ॒दि॒ति धा॒म—छ॒त् । इ॒व ।
 ख॒लु । वै । भू॒त्वा । व॒रु॒ष॒ति । ए॒ताः । वै । दे॒व॒ताः । वृ॒ष्ट्याः । ई॒श॒ते । ताः । ए॒व । स्वे॒न । भा॒ग॒धे॒ये॒ने॒ति
 भा॒ग—धे॒ये॒न । उ॒पे॒ति । धा॒व॒ति । ताः । २८ (५०) ॥ [२८] ॥ ए॒व । अ॒स्मै । प॒र्जन्य॑म् । व॒रु॒ष॒-
 य॒न्ति । उ॒त । अ॒व॒रु॒षि॒ष्य॒न् । व॒र्ष॒ति । ए॒व । सृ॒ज । वृ॒ष्टि॑म् । दि॒वः । ए॒ति । अ॒द्भिरि॒त्य॒त्—भिः ।
 स॒मु॒द्र॒म् । पृ॒ण । इति॑ । आ॒ह । इ॒माः । च । ए॒व । अ॒मूः । च । अ॒पः । स॒मि॒ति । अ॒र्द्ध॒य॒ति । अथो॑
 इति॑ । आ॒भिः । ए॒व । अ॒मूः । अ॒च्छ । ए॒ति । अ॒ब्जा इ॒त्य॒प्—जाः । अ॒सि । प्र॒थ॒म॒जा इति॑ प्र॒थ॒म—
 जाः । ब॒ल॑म् । अ॒सि । स॒मु॒द्रि॒य॑म् । इति॑ । आ॒ह । य॒था॒य॒जु॒रि॒ति य॒था—य॒जुः । ए॒व । ए॒त॒त् ।
 उ॒दि॒ति । न॒भ॒य । पृ॒थि॒वी॒म् । इति॑ । व॒रु॒षा॒ह्ना॒मि॒ति व॒रु॒ष—ह्ना॒म् । जु॒हो॒ति । ए॒षा । वै । ओ॒ष॒धी॒ना॒म् ।
 वृ॒ष्टि॒व॒नि॒रि॒ति वृ॒ष्टि—व॒निः । तया॑ । ए॒व । वृ॒ष्टि॑म् । ए॒ति । च्या॒व॒य॒ति । ये । दे॒वाः । दि॒वि॒भा॒गा इति॑
 दि॒वि—भा॒गाः । इति॑ । कृ॒ष्णा॒जि॒न॒मि॒ति कृ॒ष्ण—अ॒जि॒न॒म् । अ॒वे॒ति । धू॒नो॒ति । इ॒मे । ए॒व । अ॒स्मै ।
 लो॒काः । प्री॒ताः । अ॒भी॒ष्टा इ॒त्य॒भि—इ॒ष्टाः । भ॒व॒न्ति ॥ [२९] ॥

(अ॒स्मै धा॒व॒ति ता वा ए॒क॒विं॒श॒तिश्च)

॥ १० ॥

★

स॒र्वा॒णि । छ॒न्दा॒श्सि । ए॒त॒स्या॑म् । इ॒ष्ट्या॑म् । अ॒नू॒च्या॒नी॒त्य॒नु—उ॒च्या॒नि । इति॑ । आ॒हुः ।
 त्रि॒ष्टु॒भः । वै । ए॒त॒त् । वी॒र्य॑म् । य॒त् । क॒कु॒त् । उ॒ष्णि॒हा । ज॒ग॒त्यै । य॒त् । उ॒ष्णि॒ह॒क॒कु॒भा॒वि॒-
 त्यु॒ष्णि॒ह—क॒कु॒भौ । अ॒न्वा॒हे॒त्य॒नु—आ॒ह । ते॒न । ए॒व । स॒र्वा॒णि । छ॒न्दा॒श्सि । अ॒वे॒ति । रु॒न्धे ।

गायत्री। वै। एषा। यत्। उष्णिहा। यानि। चत्वारि। अधीति। अरुषराणि। चतुष्पाद इति
चतुः—पादः। एव। ते। पशवः। यथा। पुरोडाशः। पुरोडाशः। अधीति। एवम्। एव। तत्।
यत्। ऋचि। अधीति। अरुषराणि। यत्। जगत्या। ३० (५०) ॥ [३०] ॥ परिदृष्ट्यादिति
परि—दृष्ट्यात्। अन्तम्। यज्ञम्। गमयेत्। त्रिष्टुभा। परीति। दधाति। इन्द्रियम्। वै। वीर्यम्।
त्रिष्टुक्। इन्द्रिये। एव। वीर्ये। यज्ञम्। प्रतीति। स्थापयति। न। अन्तम्। गमयति। अग्ने।
त्री। ते। वाजिना। त्री। सधस्थेति सध—स्था। इति। त्रिवत्येति त्रि—वत्या। परीति। दधाति।
सरूपत्वायेति सरूप—त्वाय। सर्वः। वै। एषः। यज्ञः। यत्। त्रैधातवीर्यम्। कामायकामा-
येति कामाय—कामाय। प्रेति। युज्यते। सर्वेभ्यः। हि। कामेभ्यः। यज्ञः। प्रयुज्यत इति प्र-
युज्यते। त्रैधातवीयेन। यजेत। अभिचरन्नित्यभि—चरन्न। सर्वः। वै। ३१ (५०) ॥ [३१] ॥
एषः। यज्ञः। यत्। त्रैधातवीर्यम्। सर्वेण। एव। एनम्। यज्ञेन। अभीति। चरति। स्तृणुते। एव।
एनम्। एतया। एव। यजेत। अभिचर्यमाण इत्यभि—चर्यमाणः। सर्वः। वै। एषः। यज्ञः। यत्।
त्रैधातवीर्यम्। सर्वेण। एव। यज्ञेन। यजेत। न। एनम्। अभिचरन्नित्यभि—चरन्न। स्तृणुते।
एतया। एव। यजेत। सहस्रेण। यरुष्यमाणः। प्रजातमिति प्र—जातम्। एव। एनत्। ददाति।
एतया। एव। यजेत। सहस्रेण। ईजानः। अन्तम्। वै। एषः। पशूनाम्। गच्छति। ३२ (५०)
॥ [३२] ॥ यः। सहस्रेण। यजते। प्रजापतिरिति प्रजा—पतिः। खलु। वै। पशून्। असृजत।
तान्। त्रैधातवीयेन। एव। असृजत। यः। एवम्। विद्वान्। त्रैधातवीयेन। पशुकाम इति पशु-
कामः। यजते। यस्मात्। एव। योनेः। प्रजापतिरिति प्रजा—पतिः। पशून्। असृजत। तस्मात्।
एव। एनान्। सृजते। उपेति। एनम्। उत्तरमित्युत्—तरम्। सहस्रम्। नमति। देवताभ्यः। वै।
एषः। एति। वृश्च्यते। यः। यरुष्ये। इति। उक्त्वा। न। यजते। त्रैधातवीयेन। यजेत। सर्वः।
वै। एषः। यज्ञः। ३३ (५०) ॥ [३३] ॥ यत्। त्रैधातवीर्यम्। सर्वेण। एव। यज्ञेन। यजेत।
न। देवताभ्यः। एति। वृश्च्यते। द्वादशकपाल इति द्वादश—कपालः। पुरोडाशः। भवति।
ते। त्रयः। चतुष्कपाला इति चतुः—कपालाः। त्रिष्वमृद्धत्वायेति त्रिष्वमृद्ध—त्वाय। त्रयः।
पुरोडाशाः। भवन्ति। त्रयः। इमे। लोकाः। एषाम्। लोकानाम्। आस्यै। उत्तरउत्तर इत्यु-
त्तरः—उत्तरः। ज्यायान्। भवति। एवम्। इव। हि। इमे। लोकाः। यवमय इति यव—मयः।

म॒द्ध्ये॑ । ए॒तत् । वै । अ॒न्तरि॑ख्यस्य । रू॒पम् । समृ॑द्ध्या इति सं—ऋ॒द्ध्यै । सर्वे॑षाम् । अ॒भिग॑-
मय॑न्नित्य॒भि—ग॒मय॑न्न । अवेति॑ । द्यति॑ । अ॒छं॑ब॒द्धार॑मित्य॒छं॑बट्—का॒रम् । हि॒रण्य॑म् । द॒दाति॑ ।
तेजः॑ । ए॒व । ३४ (५०) ॥ [३४] ॥ अवेति॑ । रु॒न्धे । ता॒प्यम् । द॒दाति॑ । प॒शून् । ए॒व । अवेति॑ ।
रु॒न्धे । धे॒नुम् । द॒दाति॑ । आ॒शिष॑ इत्या—शि॒षः । ए॒व । अवेति॑ । रु॒न्धे । सा॒मन् । वै । ए॒षः । वर्णः॑ ।
यत् । हि॒रण्य॑म् । यजु॑षाम् । ता॒प्यम् । उ॒क्थाम॑द॒ानामि॒त्युक्थ॑—म॒दाना॑म् । धे॒नुः । ए॒तान् । ए॒व ।
सर्वान्॑ । वर्णान्॑ । अवेति॑ । रु॒न्धे ॥ [३५] ॥

(जगत्या ऽभिचरन्त्य सर्वो वै गच्छति यज्ञ स्तेज एव त्रिंशच्च)

॥ ११ ॥

★

त्वष्टा॑ । ह॒तपु॑त्र इति ह॒त—पु॒त्रः । वी॒न्द्रमि॑ति वि—इ॒न्द्रम् । सोम॑म् । एति॑ । अ॒हरत् । तस्मि॑न् ।
इ॒न्द्रः । उ॒पह॑वमित्यु॒प—ह॒वम् । ऐ॒च्छत् । तम् । न । उपेति॑ । अ॒ह्वय॑त् । पु॒त्रम् । मे । अ॒वधीः॑ ।
इति॑ । सः । य॒ज्ञवे॑शसमिति॑ य॒ज्ञ—वे॑शसम् । कृ॒त्वा । प्रा॒सहेति॑ प्र—स॒हा । सोम॑म् । अ॒पिब॑त् ।
तस्य॑ । यत् । अ॒त्यशि॑ष्यतेत्यति॑—अ॒शिष्य॑त् । तत् । त्वष्टा॑ । आ॒हव॑नीयमित्या—ह॒वनीय॑म् ।
उ॒प । प्रेति॑ । अ॒वर्त॑यत् । स्वा॒हा । इ॒न्द्रश॑त्रुरितीन्द्र—श॒त्रुः । व॒र्द्धस्व॑ । इति॑ । सः । याव॑त् ।
ऊ॒र्ध्वः । प॒रावि॒द्ध्यतीति॑ प॒रा—वि॒द्ध्यति॑ । ताव॑ति । स्व॒यम् । ए॒व । वी॒ति । अ॒रम॑त् । यदि॑ । वा ।
ताव॑त् । प्र॒वण॑मिति॑ प्र—व॒नम् । ३६ (५०) ॥ [३६] ॥ आसी॑त् । यदि॑ । वा । ताव॑त् । अधी॑ति ।
अ॒ग्नेः । आसी॑त् । सः । सं॒भव॑न्निति॑ सं—भ॒वन्न । अ॒ग्नीषो॑मा॒वित्य॒ग्नी—सोमौ॑ । अ॒भि । समि॑ति ।
अ॒भव॑त् । सः । इ॒षुमा॑त्रमि॒षुमा॑त्रमिती॒षुमा॑त्रं—इ॒षुमा॑त्रम् । वि॒ष्वङ् । अ॒वर्द्ध॑त् । सः । इ॒मान् ।
लो॒कान् । अ॒वृणो॑त् । यत् । इ॒मान् । लो॒कान् । अ॒वृणो॑त् । तत् । वृ॒त्रस्य॑ । वृ॒त्रत्व॑मिति॑ वृ॒त्र—
त्वम् । तस्मा॑त् । इ॒न्द्रः । अ॒बिभे॑त् । अपी॑ति । त्वष्टा॑ । तस्मै॑ । त्वष्टा॑ । व॒ज्रम् । अ॒सिञ्च॑त् । तपः॑ ।
वै । सः । व॒ज्रः । आसी॑त् । तम् । उ॒द्यन्तु॑मित्युत्—य॒न्तुम् । न । अ॒शक्रो॑त् । अथ॑ । वै । तर्हि॑ ।
वि॒ष्णुः । ३७ (५०) ॥ [३७] ॥ अ॒न्या । दे॒वता॑ । आसी॑त् । सः । अ॒ब्रवी॑त् । वि॒ष्णो । एति॑ ।
इ॒हि । इ॒दम् । एति॑ । ह॒रिष्या॑वः । येन॑ । अ॒यम् । इ॒दम् । इति॑ । सः । वि॒ष्णुः । त्रे॒धा । आ॒त्मान॑म् ।
वि । नी॒ति । अ॒धत्त॑ । पृथि॒व्याम् । तृतीय॑म् । अ॒न्तरि॑ख्ये । तृतीय॑म् । दि॒वि । तृतीय॑म् । अ॒भि-
प॒र्याव॑र्तादित्य॒भि—प॒र्याव॑र्तात् । हि । अ॒बिभे॑त् । यत् । पृथि॒व्याम् । तृतीय॑म् । आसी॑त् । तेन॑ ।

इन्द्रः। वज्रम्। उदिति। अयच्छत्। विष्ण्वनुस्थित इति विष्णु—अनुस्थितः। सः। अब्रवीत्।
 मा। मे। प्रेति। हाः। अस्ति। वै। इदम्। ३८ (५०) ॥ [३८] ॥ मयि। वीर्यम्। तत्। ते।
 प्रेति। दास्यामि। इति। तत्। अस्मै। प्रेति। अयच्छत्। तत्। प्रतीति। अगृह्णात्। अधाः। मा।
 इति। तत्। विष्णवे। अति। प्रेति। अयच्छत्। तत्। विष्णुः। प्रतीति। अगृह्णात्। अस्मासु।
 इन्द्रः। इन्द्रियम्। दधातु। इति। यत्। अन्तरिख्वे। तृतीयम्। आसीत्। तेन। इन्द्रः। वज्रम्।
 उदिति। अयच्छत्। विष्ण्वनुस्थित इति विष्णु—अनुस्थितः। सः। अब्रवीत्। मा। मे। प्रेति।
 हाः। अस्ति। वै। इदम्। ३९ (५०) ॥ [३९] ॥ मयि। वीर्यम्। तत्। ते। प्रेति। दास्यामि।
 इति। तत्। अस्मै। प्रेति। अयच्छत्। तत्। प्रतीति। अगृह्णात्। द्विः। मा। अधाः। इति।
 तत्। विष्णवे। अति। प्रेति। अयच्छत्। तत्। विष्णुः। प्रतीति। अगृह्णात्। अस्मासु। इन्द्रः।
 इन्द्रियम्। दधातु। इति। यत्। दिवि। तृतीयम्। आसीत्। तेन। इन्द्रः। वज्रम्। उदिति।
 अयच्छत्। विष्ण्वनुस्थित इति विष्णु—अनुस्थितः। सः। अब्रवीत्। मा। मे। प्रेति। हाः।
 येन। अहम्। ४० (५०) ॥ [४०] ॥ इदम्। अस्मि। तत्। ते। प्रेति। दास्यामि। इति।
 त्वी(३)। इति। अब्रवीत्। सन्ध्यामिति सं—धाम्। तु। समिति। दधावहै। त्वाम्। एव। प्रेति।
 विशानि। इति। यत्। माम्। प्रविशेरिति प्र—विशेः। किम्। मा। भुञ्ज्याः। इति। अब्रवीत्।
 त्वाम्। एव। इन्धीय। तव। भोगाय। त्वाम्। प्रेति। विशेयम्। इति। अब्रवीत्। तम्। वृत्रः।
 प्रेति। अविशत्। उदरम्। वै। वृत्रः। ख्बुत्। खलु। वै। मनुष्यस्य। भ्रातृव्यः। यः। ४१
 (५०) ॥ [४१] ॥ एवम्। वेदं। हन्ति। ख्बुधम्। भ्रातृव्यम्। तत्। अस्मै। प्रेति। अयच्छत्।
 तत्। प्रतीति। अगृह्णात्। त्रिः। मा। अधाः। इति। तत्। विष्णवे। अति। प्रेति। अयच्छत्।
 तत्। विष्णुः। प्रतीति। अगृह्णात्। अस्मासु। इन्द्रः। इन्द्रियम्। दधातु। इति। यत्। त्रिः।
 प्रेति। अयच्छत्। त्रिः। प्रत्यगृह्णादिति प्रति—अगृह्णात्। तत्। त्रिधातोरिति त्रि—धातोः। त्रिधा-
 तुत्वमिति त्रिधातु—त्वम्। यत्। विष्णुः। अन्वतिष्ठतेत्यनु—अतिष्ठत्। विष्णवे। अति। प्रेति।
 अयच्छत्। तस्मात्। ऐन्द्रावैष्णवमित्यैन्द्रा—वैष्णवम्। हविः। भवति। यत्। वै। इदम्। किम्।
 च। तत्। अस्मै। तत्। प्रेति। अयच्छत्। ऋचः। सामानि। यजूंषि। सहस्रम्। वै। अस्मै।
 तत्। प्रेति। अयच्छत्। तस्मात्। सहस्रदख्विणमिति सहस्र—दख्विणम् ॥ [४२] ॥

(प्रवणं विष्णु वा इदं मिदं महं यो भवत्येकविंशतिश्च)

॥ १२ ॥

★

दे॒वाः । वै । रा॒ज॒न्य॑त् । जा॒य॒मा॒नात् । अ॒भि॒भ॒युः । तम् । अ॒न्तः । ए॒व । स॒न्त॑म् । दा॒म्ना॑ ।
अ॒पे॒ति॑ । औ॒भ॒न्न॑ । सः । वै । ए॒षः । अ॒पो॒ब्ध॒ इत्य॑प—उ॒ब्धः । जा॒य॒ते॒ । यत् । रा॒ज॒न्यः॑ । यत् ।
वै । ए॒षः । अ॒न॒पो॒ब्ध॒ इत्य॑नप—उ॒ब्धः । जा॒ये॒त॑ । वृ॒त्रान् । घ्नन् । च॒रेत् । यम् । का॒म॒ये॒त॑ ।
रा॒ज॒न्य॑म् । अ॒न॒पो॒ब्ध॒ इत्य॑नप—उ॒ब्धः । जा॒ये॒त॑ । वृ॒त्रान् । घ्नन् । च॒रेत् । इति॑ । तस्मै॑ । ए॒तम् ।
ऐ॒न्द्रा॒बा॒र॒ह॒स्प॒त्य॒मित्य॑न्द्रा—बा॒र॒ह॒स्प॒त्य॒म् । च॒रुम् । नि॒रि॒ति॑ । व॒पेत् । ऐ॒न्द्रः । वै । रा॒ज॒न्यः॑ ।
ब्र॒ह्म॑ । बृ॒ह॒स्प॒तिः॑ । ब्र॒ह्म॒णा॑ । ए॒व । ए॒नम् । दा॒म्नः॑ । अ॒पो॒भ॒ना॒दि॒त्य॑प—उ॒भ॒नात् । मु॒ञ्च॒ति॑ । हि॒र॒
ण्म॒य॑म् । दा॒म॑ । द॒खि॒षे॒णा॑ । सा॒ख॒षा॒दि॒ति॑ स—अ॒ख॒षात् । ए॒व । ए॒नम् । दा॒म्नः॑ । अ॒पो॒भ॒ना॒दि॒त्य॑प—
उ॒भ॒नात् । मु॒ञ्च॒ति॑ ॥ [४३] ॥

(एनं द्वादश च)

॥ १३ ॥

★

न॒वो॒न॒व॒ इति॑ न॒वः—न॒वः । भ॒व॒ति॑ । जा॒य॒मा॒नः॑ । अ॒ह्ना॑म् । के॒तुः । उ॒ष॒सा॑म् । ए॒ति॑ । अ॒ग्रे॑ ॥
भा॒ग॒म् । दे॒वे॒भ्यः॑ । वी॒ति॑ । द॒धा॒ति॑ । आ॒य॒न्नि॒त्या॑—य॒न्न॑ । प्रे॒ति॑ । च॒न्द्र॒मा॑ः । ति॒र॒ति॑ । दी॒र्घ॒म् ।
आ॒युः॑ ॥ यम् । आ॒दि॒त्याः॑ । अ॒शु॒म् । आ॒प्या॒य॒य॒न्ती॒त्या॑—प्या॒य॒य॒न्ति॑ । यम् । अ॒खि॒षे॒त॒म् ।
अ॒खि॒षे॒त॒यः॑ । पि॒ब॒न्ति॑ ॥ ते॒न॑ । नः॑ । रा॒जा॑ । व॒रु॒णः॑ । बृ॒ह॒स्प॒तिः॑ । ए॒ति॑ । प्या॒य॒य॒न्तु॑ । भु॒व॒न॒स्य॑ ।
गो॒पा॒ इति॑ गो—पाः ॥ प्रा॒च्या॑म् । दि॒शि॑ । त्वम् । इ॒न्द्र॑ । अ॒सि॑ । रा॒जा॑ । उ॒त॑ । उ॒दी॒च्या॑म् ।
वृ॒त्र॒ह॒न्नि॒ति॑ वृ॒त्र—ह॒न्न॑ । वृ॒त्र॒हे॒ति॑ वृ॒त्र—हा॑ । अ॒सि॑ ॥ य॒त्र॑ । य॒न्ति॑ । स्रो॒त्याः॑ । तत् । ४४ (५०)
॥ [४४] ॥ जि॒त॒म् । ते॒ । द॒खि॒षे॒ण॒तः॑ । वृ॒ष॒भः॑ । ए॒धि॑ । ह॒व्यः॑ ॥ इ॒न्द्रः॑ । ज॒या॒ति॑ । न॑ । पे॒रे॒ति॑ ।
ज॒या॒तै॑ । अ॒धि॒रा॒ज॒ इत्य॑धि—रा॒जः॑ । रा॒ज॒स्वि॒ति॑ रा॒ज—सु॑ । रा॒ज॒या॒ति॑ ॥ वि॒श्वाः॑ । हि॑ । भू॒याः॑ ।
पृ॒त॒नाः॑ । अ॒भि॒ष्टीः॑ । उ॒प॒स॒द्य॒ इत्यु॑प—स॒द्यः॑ । न॒म॒स्यः॑ । यथा॑ । अ॒स॒त् ॥ अ॒स्य॑ । इत् । ए॒व । प्रे॒ति॑ ।
रि॒रि॒चे॑ । म॒हि॒त्व॒मि॒ति॑ म॒हि—त्व॒म् । दि॒वः॑ । पृ॒थि॒व्याः॑ । पे॒री॒ति॑ । अ॒न्त॒रि॒ख॒षा॒त् ॥ स्व॒रा॒डि॒ति॑ स्व—
रा॒ट् । इ॒न्द्रः॑ । द॒मे॑ । ए॒ति॑ । वि॒श्व॒गूर्त॑ इति॑ वि॒श्व—गूर्तः॑ । स्व॒रिः॑ । अ॒म॒त्रः॑ । व॒व॒ख॒षे॑ । र॒णा॒य॑ ॥

अ॒भी॒ति॒ । त्वा॒ । शूर॒ । नो॒नु॒मः॒ । अ॒दु॒ग्धाः॒ । इ॒व । धे॒न॒वः॒ ॥ ई॒शा॒न॒म् । ४५ (५०) ॥ [४५] ॥
 अ॒स्य॒ । ज॒ग॒तः॒ । सु॒व॒र्द॒श॒मि॒ति॒ सु॒वः—दृ॒श॒म् । ई॒शा॒न॒म् । इ॒न्द्र॒ । त॒स्थु॒षः॒ ॥ त्वा॒म् । इ॒त् । हि॒ ।
 ह॒वा॒म॒हे । सा॒ता । वा॒ज॒स्य॒ । का॒र॒वः॒ ॥ त्वा॒म् । वृ॒त्रे॒षु । इ॒न्द्र॒ । स॒त्प॒ति॒मि॒ति॒ स॒त्—प॒ति॒म् । न॒रः॒ ।
 त्वा॒म् । का॒ष्ठा॒सु । अ॒र्व॒तः॒ ॥ य॒त् । द्या॒वः॒ । इ॒न्द्र॒ । ते॒ । श॒त॒म् । श॒त॒म् । भू॒मीः॒ । उ॒त । स्युः॒ ॥ न ।
 त्वा॒ । व॒ज्रि॒न्न॒ । स॒ह॒स्र॒म् । सू॒र्यैः॒ । अ॒न्वि॒ति॒ । न । जा॒त॒म् । अ॒ष्ट॒ । रो॒द॒सी॒ इति॑ ॥ पि॒ब॒ । सो॒म॒म् ।
 इ॒न्द्र॒ । म॒न्द॒तु॒ । त्वा॒ । य॒म् । ते॒ । सु॒षा॒व॒ । ह॒र्य॒श्चे॒ति॒ हरि॑—अ॒श्व॒ । अ॒द्रिः॒ ॥ [४६] ॥ सो॒तुः॒ । बा॒हु॒-
 भ्या॒मि॒ति॒ बा॒हु—भ्या॒म् । सु॒य॒त॒ इति॑ सु—य॒तः॒ । न । अ॒र्वा॒ ॥ रे॒व॒तीः॒ । नः॒ । स॒ध॒मा॒द॒ इति॑ स॒ध—
 मा॒दः॒ । इ॒न्द्रे॒ । स॒न्तु॒ । तु॒वि॒वा॒जा॒ इति॑ तु॒वि—वा॒जाः॒ ॥ र॒षु॒म॒न्तः॒ । या॒भिः॒ । म॒दे॒म ॥ उ॒दि॒ति॒ ।
 अ॒ग्ने॒ । शु॒च॒यः॒ । त॒व॒ । वी॒ति॒ । ज्यो॒ति॒षा॒ । उ॒दि॒ति॒ । उ॒ । त्य॒म् । जा॒त॒वे॒द॒स॒मि॒ति॒ जा॒त—वे॒द॒स॒म् ।
 स॒प्त॒ । त्वा॒ । ह॒रि॒तः॒ । रथे॑ । व॒ह॒न्ति॒ । दे॒व॒ । सू॒र्य॒ ॥ शो॒चि॒ष्के॒श॒मि॒ति॒ शो॒चिः—के॒श॒म् । वि॒च॒-
 र॒ष॒णे॒ति॒ वि—च॒र॒ष॒ण॒ ॥ चि॒त्र॒म् । दे॒वा॒ना॒म् । उ॒दि॒ति॒ । अ॒गा॒त् । अ॒नी॒क॒म् । च॒र॒षुः॒ । मि॒त्र॒स्य॒ ।
 व॒रु॒ण॒स्य॒ । अ॒ग्नेः॒ ॥ ए॒ति॒ । अ॒प्राः॒ । द्या॒वा॒पृ॒थि॒वी॒ इति॑ द्या॒वा—पृ॒थि॒वी॒ । अ॒न्त॒रि॒र॒ष॒म् । सू॒र्यः॒ ।
 आ॒त्मा॒ । ज॒ग॒तः॒ । त॒स्थु॒षः॒ । ४७ (५०) ॥ [४७] ॥ च॒ ॥ वि॒श्वे॑ । दे॒वाः॒ । ऋ॒ता॒वृ॒ध॒ इत्यृ॑त—
 वृ॒धः॒ । ऋ॒तु॒भि॒रि॒त्यृ॑तु—भिः॒ । ह॒व॒न॒श्रु॒त॒ इति॑ ह॒व॒न—श्रु॒तः॒ ॥ जु॒ष॒न्ता॒म् । यु॒ज्य॒म् । प॒यः॒ ॥ वि॒श्वे॑ ।
 दे॒वाः॒ । शृ॒णु॒त॒ । इ॒म॒म् । ह॒व॒म् । मे॒ । ये॒ । अ॒न्त॒रि॒र॒ष॒ । ये॒ । उ॒पे॒ति॒ । द्य॒वि॒ । स्थ॒ ॥ ये॒ । अ॒ग्नि॒-
 जि॒ह्वा॒ इत्य॑ग्नि—जि॒ह्वाः॒ । उ॒त॒ । वा॒ । य॒ज॒त्राः॒ । आ॒स॒द्ये॒त्या—स॒द्य॒ । अ॒स्मि॒न्न॒ । ब॒रु॒हि॒षि॒ । मा॒द॒-
 य॒द॒ध्व॒म् ॥ [४८] ॥

(त दीशान मद्रि स्तस्थुष स्त्रिशच्च)

॥ १४ ॥

॥ हरिः ॐ ॥

द्वितीयकाण्डे चतुर्थः प्रश्नः — पद पाठः — समाप्तः

अनुवाकाः	पञ्चशत्यः
१४	४८

ॐ